

Национален фонд
КУЛТУРА

ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Въпроси, постъпили по време на информационната среща по програмата - 20.04. 2022 г.

1. Активност само за 2021 или за 2020 и 2021? Има разнопосочни изисквания в цялата програма.

Задължително е организацията да има доказуема активност, свързана с култура и изкуство, през 2021 г. Тази информация би могла да се допълни, като се включи дейността ѝ през последните три години, в зависимост до колко има отношение към настоящото проектно предложение. Ако кандидатстващата организация е основана през 2021 г.- представяте информация за времето, в което е съществувала.

2. Има ли ограничение за брой одобрени проекти на година за една организация?

Една организация може да сключи до 2 договора с Национален фонд "Култура" в рамките на една календарна година. Към тях се причислява и сключен договор по програмата на НФК за дофинансиране на бенефициенти по програма "Творческа Европа". Отделно от тези 2 договора организацията може да сключи договор и по програма "Едногодишен грант" като трети допустим договор в рамките на годината.

3. Имаме изпълнен проект едногодишен грант 2020 г. Проектът е отчетен в срок, но нямаме потвърждение, че е отчета е одобрен. Не сме получили никаква обратна връзка от НФК. Може ли това да се окаже пречка за кандидатстване по текущата програма?

Вие сте допустим кандидат при отчетен съдържателен и финансов отчет в срок. Обратна връзка по отчетите от "Едногодишен грант" 2020 предстои да бъде дадена.

4. Имаме подадено проектно предложение, ако ни одобрят ще надхвърлим прага от 200 000, трябва ли да обявим своевременно? Или направо при подписването на договора и подготовката на DE MINIMIS е необходимо?

Не е необходимо предварително деклариране. При сключване на договора наш експерт извършва проверка в DE MINIMIS регистър. Към момента на кандидатстване можете да извършите справка за Вашата организация на [този адрес](#). При представяне на конкретното предложение е добре да се съобразите с този праг. В противен случай при евентуално одобрение на проекта, сумата ще бъде редуцирана, което ще затрудни реализирането на проекта така, както е представен първоначало спрямо екип, график и др.

5. Моля пояснете, какви са изискванията към организациите за да докажат професионален профил?

Организацията е необходимо да представи активна дейност през 2021 г. или периода преди това. Могат да бъдат описани инициативи на организацията, реализирането на културен продукт или събития, дейности, ангажирали професионални артисти и др.

Ако организацията работи едновременно в професионалното направление и в любителското изкуство, проектното предложение следва да бъде концентрирано само върху професионалната дейност.

6. Дали ще може да изпратите презентацията си на имейлите ни, за допълнителен поглед?

В YouTube канала на Национален фонд "Култура" ще бъде качен запис на онлайн срещата. - [ТУК](#)

7. Във връзка с профила на кандидатстващата организация:

В случай, че по настоящата програма допустими кандидати са читалищата, които не са професионални организации, по какъв начин това отговаря на изискването за професионален профил на кандидатстващата организация? Или както казахте по-рано е достатъчно дейностите по проекта да са професионално ориентирани?

Читалищата са допустими кандидати както по програма ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ, така и по програма ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ОРГАНИЗАЦИИ В ОБЛАСТТА НА ЛЮБИТЕЛСКОТО ТВОРЧЕСТВО. Имате право с едно и също юридическо лице да подадете два различни проекта за всяка от горепосочените програми, съобразявайки се с целите, приоритетите и допустимостите, посочени в тях. В случай, че вече имате готово проектна идея/ проектно предложение, Ви насърчаваме да се запознаете с условията и критериалната карта и на двете програми и да прецените коя отговаря на проектното Ви предложение.

За да е допустим кандидат по ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ, кандидатстващата организация трябва да е професионално ориентирана.

8. Каква е обвързващата сила на получените отговори от страна на НФК по поставени, включително и в настоящата среща въпроси?

Отговорите по време на презентацията съответстват на описаните в условията на програмата и са обвързани с консултациите по имейл. Те са свързани и с метода на работа на експертната комисия, която ще мотивира обосновката си по същите условия - в съответствие с проведената [онлайн среща](#).

9. Допустим кандидат ли е медиен уебсайт, който от години популяризира българската култура?

Съгласно условията на програмата ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ допустими кандидати са организации, които имат статут на културна организация съгласно [Закона за закрила и развитие на културата](#). Нужно е вписаните в Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел или съответния окръжен съд предмет на дейност или цели да съответстват на определението за културна организация на ЗЗРК: "Културна организация" е структура, създадена съгласно чл. 4, ал. 1 или учредена съгласно чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2, чийто предмет на дейност е създаването, разпространението и опазването на културни ценности в областта на театъра, музиката, киното, аудиовизията, литературата, художествения превод, танца, цирка, пластичните изкуства, архитектурата, дизайна, фолклора, включително опазването на културно-историческото наследство.

Организацията също така е необходимо да има регистрирани дейностите през 2021 г., свързани с култура, както и проектното предложение да отговаря на допустимостите, и целите на програмата.

10. Може ли да се създаде пространство в рамките на програмата?

За създаването на физическо пространство, което не попада в рамките на текущия ремонт - **НЕ би могло** да се отчете като допустима дейност.

Но откриването на пространство, в което за първи път се програмират събития и дейности - **Е ДОПУСТИМО**. За целта трябва направеното проектно предложение да включва изчерпателна програма на дейностите, които предстоят. Това не задължава пространството да е развито и установено към днешна дата - може тепърва да създавате нещо подобно. В тази ситуация може да се насочите конкретно към целите, свързани с финансова стабилност.

11. Покриват ли се разходи по тази програма за представяне на изложба, която вече е създадена? Важна част от проекта ни е и не е била представяна на мястото, където планираме проекта.

Всички дейности и разходи, които са отнесени за бъдещ период са допустими. Но разходи за вече реализиран проект не мога да бъдат покрити от Национален фонд "Култура". Обаче ако искате да повторите реализирано събитие или да го проведете на друго място - то това биха могли да бъдат подкрепени дейностите и разходи.

12. Допустимо ли е гостуване на артисти от чуждестранен партньор за участие в събитие, организирано по проекта у нас?

Сред целите на програмата е развитието на партньорства и включване в международни инициативи, постигане на международна видимост на българската културна продукция; включване в международния културен диалог. В този ред на мисли всички входящи и изходящи участия са допустими. Важно е стойностите по разходите за тези дейности да бъдат съгласувани спрямо [наредбата за командировки в страната](#).

13. Може ли организацията да включи в бюджетиранието самолетни билети за инициативи в чужбина ?

Включването на самолетни бюджети **е допустим** разход. Добра практика би било да оставите линк към конкретно проучване, което сте направили за формиране на цената, тъй като тези суми варират. Предвид се взема сумата, посочена към момента на подаване на кандидатурата. Следва да имате предвид, че реализиране на одобрен проект и сключване на договор имате право на промени до 15% по пера без да е необходимо съгласие от страна на НФК. Единствено не е позволено промените да касаят прехвърляне от административни в продукционни разходи. Всяка друга промяна в бюджета следва да бъде съгласуван с НФ “Култура”.

14. Ако за целта на проекта е нужно да бъдат наети зали, които са на различни места с различни цени, само за тези, които са с разход над 3 000 лв. ли е нужна оферта или се гледат общо перото наем на зали и за всички трябва да бъдат приложени оферти?

Важно е да обмислите как да формирате бюджета си. Ако в проектното предложение са предвидени много разходи, свързани с наеми на отделни сцени, добра практика би било да опишете отделно какви зали следва да използвате. Задължително е да предоставите оферта за тези, които надхвърлят над 3000 лв. За сумите под 3000 лв. Ви съветваме да предоставите линк към сайта на пространството или да дадете обратна връзка как сте формирали тези суми (в приложение “Обосновка” в пакета с документи).

15. Разходите с оферти се определят на база най-ниска оферта или средна стойност?

Техническата и експертната комисия проучват реалистичността и актуалността на цените в сферата. Обичайната процедура в други публични конкурси и предоставянето на **три оферти НЕ е приложимо**. Следва да предоставите само **ЕДНА** оферта, придружена с обосновка за избора ѝ.

16. Допустим разход ли е разхода за личен труд на съдружник и съответно разходите за данък и осигуровки за този труд?

При спазване на условията за формиране на бюджета, това **е допустим** разход.

17. Може ли да дадете примери за отчитане на нефинансов принос чрез приемо-предавателен протокол?

Да, пример можете да чуете в рамките на проведеното на 20.04. обучение - [ТУК](#)

Това е документ със стандартен текст, в което се описва извършен брой дейности на едно лице за определен период. Това се представя към отговорното лице и следва да има заверка от извършилия и приелия дейността. Същото се отнася за материали, отдадени пространства и др. В интернет има свободен достъп до примери на приемо-предавателни протоколи.

18. Ако фирмата не е регистрирана по ДДС, ДДС-то на услуги и ДМА с ДДС ли се залагат в бюджета?

Ако организацията не е регистрирана по ДДС по бюджета си залага сумата за включено ДДС, включително и за ДМА. Следва да имате предвид, че на отчитане подлежи както отпуснатата сума от Национален фонд „Култура“, така и собствения финансов и нефинансов принос на бенефициентите. Не се покриват разходи над декларираните във формулярите за кандидатстване по проекта. При отчитане на отпуснатата сума за разходването на предоставените им средства се допуска до петнадесет процента прехвърляне на средства по одобрените пера в бюджета на проекта, който е част от договора, при спазване на задължителните процентни съотношения по програмата. Не са допустими разходи за възстановим ДДС.

19. Собственият принос може ли да е от финансиране по друга програма на НФК?

Получено финансиране по публична програма, различна от тази на Министерство на културата или Национален фонд “Култура”, може да бъде отчетено като собствен принос. В случай, че подкрепата е от една изброените институции по-горе, разходът **не следва** да бъде представян като самофинансиране.

Според условията на програмата (стр.8 - “Недопустими разходи”):

“по дейности, финансирани по други конкурсни програми на НФК или други публични източници. **При вече налично финансиране от страна на НФК по някоя от вече проведените през 2021г. програми, ще бъде извършена проверка на бюджетните матрици, с цел избягване на двойно финансиране на дейности. Установяване на дублиране на бюджетни пера за извършване на една и съща дейност, се счита за нарушаване на регламента и води до отхвърляне на проекта от разглеждане”.**

20. Моля да изясните ограничението за ДМА от 80% включва ли собствения принос? (относно примера от 100 лв. / 80 лв. за ДМА)

Ограничението от най-много 80 % за включени разходи за сметка на Национален фонд “Култура” за дълготрайни материални активи касае съотношението на разходите. Пример: Ако ще разходвате 100 лв. от финансирането на НФК, от тях могат най-много 80% да бъдат насочени към ДМА. Останалите 20% могат да включват творческа

дейност, издръжка на организация или друга допустима дейност. Собственият принос (20%) няма отношение към процентната зависимост, спомената по-горе.

21. На какъв принцип се остойността и доказва нефинансовото съфинансиране?

Когато друга организация предоставя материали, пространство, услуга и др., то следва да Ви бъде предоставена информацията относно цените на предоставената помощ или на базата на труда и пазарните цени, за да остойности нефинансовият принос. Примери за нефинансов принос можете да чуете в запис от проведеното обучение - [ТУК](#).

22. Моля да конкретизирате доброволния труд по каква ставка да се изчислява?

При извършване на доброволен труд следва да опишете какъв е трудът, какви дейности включва, колко работни часа е, за да можете да формирате неговата стойност. За отчитане на този тип разходи следва да бъде представен приемо-предавателен протокол.

23. Във връзка с нефинансовия принос, обикновено пространството е

сред най-скъпите пера в реализацията на един проект. Ако то е нефинансов принос, но понякога е повече от 50 процента от стойността на проекта, все пак имаме 10 процента финансов принос - това допустимо ли е да се опише по този начин или за да влезем в тези минимум 10 процента трябва да намалим цената за залата по бюджет, дори и тя да не отговаря на реалната, за да влезем в бюджета. Пример - зала на стойност от 300 лв на ден, 20 репетиции за спектакъл + 1 представление, общо 6 300 лв. само за зала. Общата стойност на спектакъл обикновено е около 14 000 лв . За да влезем в 10-те процента, трябва да напишем цената на залата за по малко от 100 лв. за да влезем в 10 процента?

Независимо от стойността на собствения принос, нефинансовият принос е лимитиран до 10%. Пространството е сред най-скъпите пера, но представен като нефинансов, следва да е в рамката на горепосочените проценти.

24. Моля ви да се спрете по-подробно и да разясните с примери критерий номер 4 за оценка на проекта.

Примерите в критериалната карта е възможно да не изброяват всички допустими в програмата изкуства. Културният сектор се състои от множество организации, които се развиват в различни сфери - както е посочено в [ЗЗРК](#). Така и в рамките на Критерий 4 се взема предвид спецификата на предложението проект, за да бъде равнопоставено оценен спрямо предмета на дейност. Експертните и техническите комисии по програми на Национален фонд "Култура" се определят от Управителния съвет на НФК. Работата им е регулирана в актуализираната [Наредба №5](#).

NB! От кандидатите НЕ се очаква да отговорят на всички критерии, а само на онези, които съответстват в най-пълна степен на профила и спецификите на дейността им.

25. Може ли за доказване пазарната цена на заложения разход в бюджета

да се посочат линкове в интернет с цени на стоки или услуги..или задължително е необходимо представяне на оферта с подпис и печат от изпълнител...?

Задължително е да предоставите оферта за тези, които надхвърлят 3000 лв. В зависимост от спецификата на разхода (дори да е по-малко от 3000 лв.) Ви съветваме да предоставите информация пред експертната комисия под формата на линк, скрийншот или документ, удостоверяващ стойността.

26. Здравейте, ако имаме вече одобрен проект по Едногодишен грант,

който в момента изпълняваме, можем ли да кандидатстваме по тази програма сега, и трябва ли екипа на реализация да бъде различен от този, който сме представили в миналия проект или е достатъчно само дейностите и целите на проекта да бъдат различни от Едногодишния грант?

Допустими са кандидати, които са получили средства по програма Едногодишен грант през 2021г., стига да **докажат надграждане и развитие** на проектите си. Уверете се, че не представяте дейности и разходи, които съвпадат по двете програми, за да се избегне двойно финансиране. Обърнете внимание и че финансовата подкрепа по друга програма не може да бъде отчетена като собствен принос.

27. Ако проектът планира примерно двукратно използване на печатарски услуги, които заедно надхвърлят 3000 лв., но поотделно сумата на единичния продукт е по-ниска, нужна ли е оферта от печатница?

Необходима е оферта на всеки разход надхвърлящ 3000 лв. (освен на хонорари). Това правило се касае до общия размер на разхода.

28. Може ли да получим презентацията или копие от видеозаписа от семинара?

Видеозаписът от проведеното на 20.04. обучение във връзка с ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ може да намерите [ТУК](#).

29. Нужно ли е да се представят проекто договори с участниците включени в проекта или е достатъчно представянето на техните CV-та?

В настоящото издание на програмата е достатъчно представянето на CV. Ваш избор е дали ще приложите договори с участниците, като част от обосновката или в полето за допълнителни документи, за да обоснове сумата за техните възнаграждения.

30. Моля да изясните понятието - комуникационен план.

Под “комуникационен план” се очаква да опишете периоди, включени дейности и очаквани резултати във връзка с подготовката, създаването и популяризирането на

културния продукт/услуга, част от проектното Ви предложение (това включва и връзки с обществеността, рекламни кампании, медийни изяви и др.). Съветваме Ви да предложите в проектното си предложение стратегия за разпространение и популяризиране на информация, свързана с дейности и събития или получени резултати вследствие на реализирани дейности, отнасящи се към културен продукт.

31. Може ли един експерт да изпълнява 2 длъжности (напр. една административна и една творческа)? Може ли ръководителя на проекта да е външно, допълнително привлечен експерт, а да не е част от постоянния екип на организацията?

Административната и творческа дейност е възможно да бъдат възложени на един и същи експерт. Ръководителят на проекта също е позволено да не е част от екипа към този момент. Дори към по-сложните и комплексни планове е силно препоръчително.

32. Под обосновка на графика имате предвид т.18 от формуляра ли?

Обосновката на графика е в Приложение 2, т.18.

33. Задължително ли документите се подписват с електронен подпис?

Подписването с електронен подпис **не е задължително**. Документите могат да бъдат заверени и с мокър подпис и печат (при наличие на печат на организацията/ ЕТ).

34. Осигуровките за сметка на работодателя на всички участници по проекта, трябва ли да са разбити по пера и месеци или могат да бъдат калкулирани като една обща сума за периода на проекта, през който ще бъдат изплащани.

Няма специфично изискване по отношение на осигуровките. Бихте могли да ги калкулирате като общи разходи за сметка на работодателя. Разбира се, решението как да представите осигуровките в бюджета е свързано със спецификата на проектното Ви предложение и вида договори, които планирате да сключите. При реализиране на одобрен проект и сключване на договор имате право на промени до 15% по пера без да е необходимо съгласие от НФК. Единствено не е позволено промените да касаят прехвърляне от административни в продукционни разходи. Всяка друга промяна в бюджета следва да бъде съгласуван с НФ "Култура" своевременно.

35. Допустимо ли е партньор да разходва средства по проекта?

По настоящата програма **не се допуска** подялбата на финансиране между бенефициент и партньори. Допуска се привличане на партньорски организации, които **няма да получават** част от средствата по програмата и изпълнители на специфични дейности, заложи в проекта на кандидата, включително от медиен, технически и творчески характер.

36. В Бюджета, в колона Източници на информация, на всеки бюджетен ред ли трябва да се посочва сумите за собствен принос (20%) и НФК (80%) или може по различни пера приносът да е различен процент и накрая да формира общо собствен принос 20% и НФК 80%?

В бланката за формиране на бюджета има предварително нанесени формули. Не е необходимо Вие допълнително да изчислявате, за да се формира процентът на собствен и друг принос. В случай, че искате да разделяте разход между собствено финансиране и финансиране от НФК следва сумите да бъдат разпределени. Съветваме Ви да насочвате разходите към един източник (освен при много големи суми), за да не затруднявате отчета си в последствие. При реализиране на одобрен проект и сключване на договор имате право на промени до 15% по пера без да е необходимо съгласие от НФК. Единствено не е позволено промените да касаят прехвърляне от административни в продукционни разходи. Всяка друга промяна в бюджета следва да бъде съгласуван с НФ “Култура” своевременно.

37. Има ли изискване към представяне на разходооправдателните документи?

Следва да имате предвид, че при отчет на проекта Ви се изисква по договор да запишете номера на договора върху разходооправдателни документи.

38. В бюджета стойностите как трябва да се попълват с включен ДДС или без включен ДДС?

В бюджета стойностите трябва да бъдат с включено ДДС.

39. Едно и също юридическо лице има ли право да подаде две различни предложения/кандидатури?

Според условията на програмата недопустими са: “организации с повече от един проект в настоящата конкурсна сесия на НФК (едно юридическо лице може да кандидатства веднъж от профила си по тази програма в настоящата ѝ сесия).

В този ред на мисли в програма ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ можете да кандидатствате с едно проектно предложение.

Кандидатстване по две или повече извънредни програми е възможно, но организацията има право само на до два одобрени проекта за година. Отделно от тези 2 договора (в тях се включва и договор за дофинансиране по програма “ЦЕЛЕВА ПОДКРЕПА ТВОРЧЕСКА ЕВРОПА”) организацията може да сключи договор и по програма “Едногодишен грант” като трети допустим договор в рамките на годината.

40. Здравейте, Мен също ме интересува представянето на осигуровките, както за сметка на работодателя, така и за сметка на осигуреното лице- за граждански договори- по фондове общо ли да ги представим, да изнесем само осигурителния разход за сметка на възложителя ли или как ще е коректно? Защото от счетоводна гледна точка осигурителните удръжки са включени в разходите за възнаграждение/възлагане на осигуреното лице, а осигуровките за

сметка на възложителя са отделен разход. Моля за по-детайлна информация и пример, за да нямаме проблеми с отчитането и представянето на бюджета. И ако нямаме собствен принос, необходимо ли е попълване на 0-леви редове в частта?

Тези за сметка на осигуреното лице не касят финансирането. Няма специфично изискване по отношение на осигуровките. Бихте могли да ги калкулирате като общи разходи за сметка на работодателя. Разбира се, решението как да представите осигуровките в бюджета, е свързано със спецификата на проектното Ви предложение и вида договори, които планирате да сключите. При реализиране на одобрен проект и сключване на договор имате право на промени до 15% по пера без да е необходимо съгласие от НФК. Единствено не е позволено промените да касаят прехвърляне от административни в продукционни разходи. Всяка друга промяна в бюджета следва да бъде съгласуван с НФ “Култура” своевременно.

Ако нямате собствен принос не е задължително да попълвате с 0. Припомняме, че САМО при кандидатстване за финансиране до 15 000 лева не е необходимо представяне на самоучастие. В случай, че в бюджета е представено такова - независимо дали сумата надвишава или не 15 000 лв., то също подлежи на отчет от страна на бенефициента.

41. Не знам дали съм разбрала добре - че има втора таблица от бюджета - за разбивка. Формата, която съм отворила - подадена за попълване има само една таблица. Може ли да поясните?

Към документите за кандидатстване има две таблици, свързани с бюджет. Едната е таблица за калкулиране на административни, съдържателни и други разходи. Може да я намерите под името “Приложение 3 – Подробен общ бюджет”. А другата е “Приложение 4 - Обосновка”, която е обосновка на бюджет, съгласно описаните допустимости и процентни съотношения в условията.

42. Задължително ли трябва проектът да има крайният срок на програмата или може да има по-кратък срок на изпълнение?

В Условията на ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ е посочено, че индикативният срок за изплащане на суми е юли месец 2022 г. Във връзка с това Ви съветваме планирате дейности да стартират след горепосочения срок. А крайният срок за изпълнение на проектите е до 31.12.2023 г.

Това е времева граница, която обхваща максималния времеви диапазон за изпълнение на проектно предложение. Но проектът може да има по-кратък срок за изпълнение - би могъл да стартира по-късно и да приключи преди 31.12.2023 г.

43. Само постоянният екип ли трябва да бъде представен или това се отнася за външни, но ключови дейности като счетоводно обслужване, редовни сътрудници като илюстратори и пр.?

Кратката форма на представяне позволява на експертната комисия да се запознае с капацитет на Вашата организация. Не е задължително при конкретна инициатива да представяте целият екип, но обвързаните с планираните в проектното предложение дейности следва да бъдат представени.

44. От коя дата може да започнат дейностите по проекта. От август 2022 възможно ли е?

Индикативният срок за изплащане на суми е юли месец 2022 г. Във връзка с това Ви съветваме планирате дейности да стартират след горепосочения срок.

45. Допустима дейност по проекта ли е счетоводно обслужване, особено ако се очаква повишаване на разходите вследствие на развитие на организацията (и съответна регистрация по ДДС)

Сред **допустимите** административни разходи по условията на ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ са хонорари на юристи, счетоводители, преводачи и др. Ако се очаква повишаване на разходите на организацията и съответно регистрация по ДДС, Ви съветваме този разход да придобие задължителен характер, защото в противен случай ще Ви бъде трудно да се справите без такава специализирана помощ.

46. В Указанията е посочено, че референтният период за ползвани сходни услуги (режийни разходи) е от август 2020 до март 2022. Това са общо 20 месеца. Моля за уточнение - ако кандидатът не е ползвал, например, счетоводител през всичките 20 месеца - как се изчислява допустимия разход? Тоест, ако в този период са похарчени 10 000 лева за счетоводство, то сумата се дели на 20 и се кандидатства със средно взетото или се ползва стойността на наличните фактури (макар да не са за всеки от 20те месеца)?

Това е насока как следва да определите средния разход. Разходът за счетоводител може да бъде остойностен и на база пазарна цена на сходна услуга. Но когато не е ползвана такава, Ви съветваме да се обърнете към счетоводител или счетоводната кантора, за да изготвят актуална оферта, спрямо заложения период, в който ги ангажирате. Другият вариант е да разделите разхода по месеците, в които сте ползвали счетоводните услуги, за да определите средната цена.

47. На много места в указанията за попълване е написано, че се очаква в допълнителни материали да се подаде важна информация. Това означава ли, че бихме могли да предоставим линкове към презентации с допълнителната информация в съответната секция? Има ли някакви специални изисквания или насоки за тези допълнителни материали ?

Допълнителните материали са по избор на кандидата. Във Ваша полза би било в края на конкретна секция или в допълнителните материали да поставите връзка. Съветваме Ви, да организирате добре допълнителната информация, като резюмирате с какво са свързани.

48. Могат ли да се зложат непредвидени разходи (предвид пълзящата инфлация, повишаване цена на горивата, материалите и т.н.)

Програмата не допуска перо "непредвидени разходи".

49. По т. 1.1. „Доказан фокус върху изкуствата и културата в общата дейност на организацията“, посочена в Критериите за оценка - Дейностите, които са извън 2021 г., броят ли се за тези над 5 инициативи? Кандидатът има толкова за 2021, толкова за 2019 и 2020 г. - как ни се броят?

В зависимост от Вашата дейност, биха могли да бъдат представени сборно.

50. Здравейте, тъй като нашата организация е регистрирана през февруари 2021 и по обективни причини нямаме изключително голям опит и натрупани дейности, но в същото време членовете на организацията имат богат индивидуален опит и дейност в областта на културата, възможно ли е този опит и дейности да бъдат включени в попълването на приложение 1/ информация за организацията?

В Приложение 1 се очаква да бъдат вписани дейности на организацията през последната година (2021 г.), за да може експертната комисия да се запознае с културната активност на дружеството. Индивидуалният опит на членовете би могъл да е част от т. 9 на Приложение 1 - "Биографии на екипа".

51. Нашият проект е комплексен, като покрива 6 от целите на програмата.

Дейностите са взаимосвързани и имат цялостна логика. Структурата на Приложение 2 е такава, че изисква описание на заложените цели в отделни точки. Така нашия проект започва да изглежда разпокъсан и неясен. Има ли място, където да изложим нещо като цялостно резюме на дейностите, защо и как сме избрали точно този пакет. Например, на едно място се описва повишаване на художествените параметри на продукта, а на друго устойчивост на компанията. В нашият проект тези цели се преплитат.

Структурата на Приложение 2 е направена, така че комисията да може да се информира за това, което подлежи на оценка. В т. 3 на приложението можете да опишете основните цели на проекта, които предлагате, в свободен текст. Разбира се, бихте могли да опишете проекта си като обърнете внимание, че той се състои от X цели, които са свързани по определен начин и по ясен начин да го поясните в рамките на приложението и като цяло на проектното си предложение. Напомняме, че съдържателната и финансовата част на проекта Ви са пряко свързани.

52. В случай, че наемаме високоплатени артисти като 3Д аниматори и други, какви документи се приемат за доказване на пазарна цена? Има 3Д артисти за 100 лева на час и за 500 лева на час в зависимост от програмите, с които работят и спецификите им.

Към проектната документация се прилагат оферти при разходи над 3 000 лева, както и за разходи за закупуване на ДМА. Когато разходът е за хонорар по граждански договор,

не се изисква предоставяне на оферта, но бихте могли да включите такава при желание от Ваша страна.

53. Потвърдително писмо от партньори, с които сме провели културни събития, приемат ли се за доказателство за дейност през 2021 г.?

Писмото за партньорство би могло да удостовери партньорството по реализиран културен проект. Следователно може да послужи и като доказателство за дейност в сферата на културата при положение, че касае културни събития.

54. За примерната презентация има ли ограничения за размер, брой слайдове и пр.

В условията на ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ има условие презентационни и творчески материали, които включват ключова информация, визуални, аудио-визуални материали и интерактивни връзки към материали, свързани с организацията и предложената програма да са в обем до 10 слайда.

55. Допустими ли са разходи за дейности, които се изпълняват повече от 12 месеца?

Допустими са разходи, които не излизат от периода на програмата. Крайният срок за изпълнение на проектите по ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ е до 31.12.2023 г.

56. Проблем ли е ако организацията ми има опит в една сфера на културата, но възнамеряваме в следващата година да разширим дейността си в друга посока? Ако например работата ни от последните няколко години е в сферата на графичния дизайн, възможно ли е да кандидатстваме за развитието на късометражен филм?

Допустимо е разширяване на дейността на организацията. Важно условие е, дружеството да има регистрирана дейност в сферата на културата през 2021 г. Нужно е също така вписаните в Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел или съответния окръжен съд предмет на дейност или цели да **съответстват на определението за културна организация на [ЗЗПК](#)**: "Културна организация" е структура, създадена съгласно чл. 4, ал. 1 или учредена съгласно чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2, чийто предмет на дейност е създаването, разпространението и опазването на културни ценности в областта на театъра, музиката, киното, аудиовизията, литературата, художествения превод, танца, цирка, пластичните изкуства, архитектурата, дизайна, фолклора, включително опазването на културно-историческото наследство.

57. Нужно ли е всички участници в екипа да са наети с договор в организацията?

Нужно е участниците да бъдат наети на граждански, авторски или трудов договор. В случай, че предоставят доброволно услугите си - може да бъде представено писмо в

свободен текст, гарантиращо това. Отчетът на доброволния труд изисква предоставяне на приемо-предавателен протокол.

58. Как се третират мултидисциплинарните артисти, регистрирани сами като организации и НЕ поддържат постоянен екип, сами изпълняват всички функции и роли в проектите си, или биха наели допълнителни хора само ако проекта го изисква? Таблицата за екип на практика ще включва само един човек, изпълняваш всички роли, как ще се гледа на такива, а те са много - хора, които сами разработват проектите си, но са регистрирани като организации?

За нуждите на програмата могат да бъдат привлечени допълнителни артисти с цел надграждане на дейността на организацията. Разбира се, предвид ще бъдат взети мащаба на дейностите в проектното предложение и до колко отговаря на целите на програмата. Напомняме, че в рамките на програмата допустими кандидати са Еднолични търговци.

59. Как точно стои въпросът с писмо за нефинансов принос, когато пространството е собствено?

Необходим е документ, който да остойностява нефинансов принос (вкл. и за собствено пространство). Би могло да се удостовери в декларация в свободен текст, че кандидатът ще осигури самоучастие за тази сума и в какво ще се изрази самоучастието (собствени артистични костюми, финансиране на звукозапис, личен труд, **пространство**, техника и др.) Имайте предвид, че независимо от стойността на собствения принос, нефинансовият принос е лимитиран до 10%. Пространството е сред скъпите пера в бюджета, но представен като нефинансов, следва да отговаря на горепосочените проценти.

60. Допустима дейност ли е разпространение на спектакъл за достигане на нови аудитории?

Допустими са всякакви дейности, пряко свързани с реализацията на целите на проекта, извън тези, които са недопустими. Позволено е кандидатстване, както с цялостна програма, така и с конкретен проект за реализация на отделна инициатива. В този ред на мисли проект за подготовка и представяне на спектакъл би бил **допустим**, както и дейност, свързана с привличане на нова публика.

61. Възможно ли е организацията да кандидатства по настоящата програма и в същото време член на екипа да кандидатства за творческа стипендия по съответната програма на НФК?

По ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ **допустими кандидати** са Юридически лица и Еднолични търговци. А ПРОГРАМА ТВОРЧЕСКИ СТИПЕНДИИ е отворена за Физически лица. В този ред на мисли - да, възможно е член на екипа да кандидатства в посочената от Вас програма. При одобрение на проектите както по едната, така и по другата програма, договори ще бъдат сключени с различни лица (юридическо и физическо).

62. Допустим ли е проект по тази програма за представяне на културно наследство, като последното е в дадена професионална област, като тази професионална област не е свързана с изява на артисти и/или творци..?

Реализиране на дейности за опазване и представяне на културното наследство е сред **допустимите дейности**. Ако дружеството е вписано в Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел или съответния окръжен съд предмет на дейност или цели да съответстват на определението за културна организация на [ЗЗРК](#), то проектното предложение би било допустимо. Напомняме че според Условието на ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ: *“Проекти по всички програми, невключени в редовната индикативната програма на НФК през тази година (Критика, Визуални изкуства, Публики, Културно наследство и др.) имат възможност да кандидатстват по тази програма!”*.

63. Как можем да остойностим нефинансовия си принос - собствено пространство, техника и др. подобни, не предоставени от партньор, а собствена разполагаемост?

Остойносттаването става, чрез прилагане на декларация за осигуряване на собствен принос, декларация в свободен текст и извлечение от банкова сметка на кандидатстващата организация. Още примери за остойносттаване на собствен принос можете да чуете в запис от обучителната среща за ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ, проведена на 20.04. в Zoom - [ТУК](#).

64. Правилно ли разбираме, че максималната искана сума е 100 хил. лв., а собственият принос да е не по-малко 20 хил. лв.?

ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ финансира разходи по проекти на стойност до 100 000 лв. Сумата от 100 000 лв. е максимално допустимата искана финансова подкрепа от Национален фонд “Култура” по тази програма. 20% от стойността на цялата сума, отпусната от НФ “Култура” следва да бъде собствен принос (финансов и нефинансов - *Максималният размер на нефинансовия принос е 50% от целия размер на собственото финансиране (т.е. максимум 10% от общия бюджет). Минимум 10 % от общия бюджет следва да да бъде финансов принос. - стр.3 от Условието на програмата*).

65. Моля още веднъж да се изясни, за собствения финансов принос достатъчно ли е само банково извлечение за доказателство или отново трябва и оферти за всички суми над 3000 лв?

Ваш избор е какви документи прилагате към проектното си предложение - различни от задължителните такива. Следва да имате предвид, че можете да подпишете декларация, в която заявявате наличността на сумата - банково извлечение, подкрепа от друг финансов източник (с изключение на Министерство на културата и НФК). Експертната комисия преценява до каква степен това е достатъчен документ, имайки предвид историята на организацията, проектен опит, представен екип, включен в проектното предложение, актуални цени, заложен в бюджета и др. Съветваме Ви да

сте максимално детайлни що се отнася до доказателствата, касаещи както исканата от НФК сума, така и собствен принос (финансов и нефинансов).

66. Трябва ли предварително да бъдат закупени всички авторски права, ако става въпрос напр. за издателски план, или е достатъчно да се включат оферти?

ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ включва в списъка с допустими разходи такива за авторски права. Следва да имате предвид, че всички разходооправдателни документи, касаещи разходи, направени преди сключване на договор и изплащане на средства към бенефициентите, не се признават като разходи, реализирани в рамките на проектното предложение. Можете да заплатите подобен разход от отпусната от НФК сума (в случай, че е заложена в бюджета Ви и е одобрена от комисията) едва след сключване на договор с НФК и преди изтичане на срока за реализация на проекта, посочен в стр. 3 на Условието - 31.12.2023 г. Всеки разход, направен след тази дата няма да бъде зачетен.

67. Възможно ли е кандидатстване с различен тип дейности, тоест например 1 дейност да е ориентирана към "Публики", друга за създаване на нови продукти и трета да е за изготвяне на културно изследване?

Допустими са всякакви дейности, пряко свързани с реализацията на целите на проекта, извън тези, които са изрично недопустими според Условието на програмата.

68. Кой е най-подходящият метод за консултации с Вас? Телефон, имейл или друго?

Консултации по ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ можете да получите на E-mail: programs@ncf.bg до **02.05.2022 г. в 17:00 ч.**

69. Издирването, събирането, изследването и публикуването на архивни материали/фотографии в книги/албуми/уебсайт допустима дейност ли са за кандидатстване?

Според Условието на ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ описаната от Вас дейност е допустима. Програмата включва широк спектър от цели, свързани с устойчивото развитие на организациите и адаптирането им към пост-ковид ситуацията. Моля, запознайте се с целите на програмата на стр. 1 и 2. Съветваме Ви да се запознаете подробно и с критериалната карта, която може да бъде открита в пакета с документи по горепосочената програма. Напомняме да се запознаете с недопустимите кандидати, дейности и разходи преди да пристъпите към разписване на проектното си предложение.

70. Дейността на организацията е прекратена (в НАП през 2021), но организацията е организираща многобройни онлайн семинари и обучения за работа с фирмените продукти (свързани с култура), както и пълно

дигитализиране на образователни продукти през 2021 (имаме два сайта). При тези обстоятелства признава ли се тази дейност и как се доказва?

НФК не извършва проверка относно заявените в НАП обстоятелства, но от въпроса не става ясно защо в НАП е декларирано спиране на икономическата дейност, а такава е осъществявана.

71. Допустимо ли е, служител на партньорска организация да бъде нает като физическо лице по граждански договор по проекта? Този разход къде може да бъде отнесен, към НФК или към собствен финансов принос?

Физическо лице - участник в партнираща организация може да бъде нает или да бъде остойностен труда му/и и това да бъде представено като собствен принос при изготвяне на бюджета.

72. Допустими ли са партньорства с публични институции?

Програмата насърчава развиването на партньорства. Партньори биха могли да бъдат, както частни така и държавни и общински културни институти.

73. Как се отчита разхода за пътуване със собствен/личен превоз?

Допустими са разходи за пътни, настаняване и дневни при представен план за пътувания и справка за сумите за превоз и настаняване. Допуска се наем на превозни средства. **При ползване на собствен превоз се изисква предоставяне на копие от големия талон на превозното средство.** За налични собствени средства следва да се представи декларация в свободен текст, извлечение от банкова сметка на кандидатстващата организация. Ваш избор е какви други документи удостоверяващи собствен принос ще представите. Съветваме Ви да сте максимално детайлни що се отнася до доказателствата, касаещи както исканата от НФК сума, така и собствен принос (финансов и нефинансов).

74. Може ли да в бюджета да се заложи собствен финансов принос, а при отчитане да се отчете принос за получаване на финансиране от друга публична институция, различна от НФК или МК?

В бюджета и свързаните с него документи следва да представите доказателства за собствения си принос. Отчетните документи следва да са пряко свързани с представеното в Приложение "Бюджет" и Приложение "Обосновка". Правилно посочват, че собствения принос не може да бъде получена финансова подкрепа от Министерството на Културата или Национален фонд "Култура".

75. В случай, че представляваме фондация с нестопанска цел, която няма право на натрупвания в края на финансовата година, как се очаква да се гарантира минимум 10 000 лв. при кандидатстване за пълна сума, която предлага НФК.

Собственият принос според Условието на ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ може да бъде финансов или нефинансов. Максималният размер на нефинансовия принос е 50% от целия размер на собственото финансиране (т.е. максимум 10% от общия бюджет). Минимум 10 % от общия бюджет следва да бъде финансов принос. За собствения принос на кандидата се изисква отчет. Всички плащания във връзка с реализацията на проекта следва да бъдат направени след подписване на договора с НФК и преди крайния срок за реализация на проектното предложение - 31.12.2023 г.

76. Каква гъвкавост може да има в рамките на бюджета - при възникнали промени на разходите по дейностите и непредвидени разходи?

При реализиране на одобрен проект и сключен договор имате право на промени до 15% по пера без да е необходимо съгласие от НФК. Единствено не е позволено промените да касаят прехвърляне от административни в продукционни разходи. Всяка друга промяна в бюджета следва да бъде съгласуван с НФ "Култура" навременно.

77. Здравейте, ако към проекта участват студенти по програма към МОН („Студентски практики – Фаза 2” финансиран от ОП НОИР), които получават стипендии в размер на 650 лв за 240 изработени часове, то това приема ли се за собствен финансов принос?

Това са средства от друг донор, но не са насочени към проекта. Програмата на МОН има други цели и предназначение. Средствата не постъпват в организацията, а са за практиканта.

78. Допустимо ли е да се кандидатства с проект, който в минала сесия по друга програма, на НФК не е финансиран, но е надграден и променен на база на препоръките на експертната комисия, с която са мотивирали отказа за подкрепа тогава.

Ако проектът е имал техническа недопустимост и не е бил одобрен от техническа комисия или проектът не е бил одобрен поради липса на средства, можете да кандидатствате в текущата извънредна сесия - ПРОГРАМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ със същото проектно предложение като следва да имате предвид условията на настоящата програма.

79. Здравейте, допустимо ли е да се кандидатства за максималната сума която се отпуска и в нея да са заложи единствено осигуровките върху трудовите договори на служителите ?

Няма ограничение за разпределението на бюджета между административни разходи и продукционни разходи. Тъй като не сме сигурни дали достатъчно добре разбираме въпроса Ви, моля, за повече детайли и разяснения пишете на programs@ncf.bg до 02.05.2022 г. - 17:00.

80. Ако сумата е точно 3000 лв. дали представяме оферта?

Да, необходимо е представянето на оферта в случай, че общата сума на разхода е 3000 лв и над 3000 лв. Не се предоставя оферта единствено, ако сумата касае хонорар.

81. Допустим ли ще е разход за подготовка на проектното предложение от външни експерти?

Според Условието на програмата (стр.5) допустими са разходи "за външни консултантски услуги, включително управление на проекти - до 5 % от исканата сума".

82. Какъв процент признати разходи ще се признават при авторски договори ? Създаването на един продукт - да речем музика - води до авторски права и не би трябвало да подлежи на облагане с осигуровки? Как се документира това и как се защитава, при положение че в ЗДДФЛ е записан само процент признати разходи е 40%?

Поставеният въпрос засяга спазване на ЗАПСП и счетоводното законодателство. НФК не предоставя такъв вид консултации, тъй като не засягат пряко кандидатстването по програмата.

83. Имаме с наш партньор договор за 10 годишно сътрудничество и ползване и разработване съвместно на пространство. Може ли да предвидим ремонт там на база на този договор и за да можем да ползваме ремонтираното пространство за наши дейности ?

Моля, запознайте се с условията на режим де минимис, заложен в програмата. Субсидията по програмата не можете да използвате за ремонтиране на пространства, от които се възползват други организации, които не са бенефициент по помощта

84. Ако се представят приемо предавателен протокол за доброволен труд за нефинансовия принос на организацията, дължат ли се отделно внасянето на осигуровки за сметка на кандидатстващата организация

Осигуровки се дължат само и единствено, когато с лицето е сключен договор, според който осигуровките се поемат за сметка на работодателя. Напомняме, че според Условието на програмата за собствения принос на кандидата също се изисква отчет.

85. Допустима ли е смяна на експерт предвиден по проект?

Допустимо е промяна на член от екипа по време на изпълнение на проекта - това може да се случи с писмо, адресирано до Изпълнителния директор на Национален фонд "Култура", описващо налагащата се промяна. При замяна на член на екипа задължително се изпраща биография на експертът, който предвиждате да включите на мястото на одобрения от експертната комисия, разгледала проектното Ви предложение. След съгласуване с експертите, запознали се с проекта Ви, становището им се предоставя не вниманието на Изпълнителния директор на Национален фонд "Култура" и при одобрение на молбата Ви, можете да извършите промяната, която се е наложила в ход на изпълнение на проекта Ви.